

Na osnovu člana 128. stav 6. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09), direktor Federalne uprave civilne zaštite donosi

PROGRAM

OBUKE ZAPOSLENIKA U PRAVNIM LICIMA, DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA U OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

(„Službene novine Federacije BiH“, br. 59/10)

I - OSNOVNE ODREDBE

(1) Ovim programom propisuje se sadržaj obuke u oblasti zaštite od požara, nosioci i izvođači obuke, način izvođenja obuke i testiranje zaposlenika, državnih službenika i namještenika (u daljem tekstu: zaposlenika), koji se nalaze u radnom odnosu u pravnom licu, državnom organu i drugoj instituciji.

(2) Zaposlenici iz tačke (1) ovog programa, prolaze obuku za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara u građevinama i prostorima u vlasništvu ili koje koristi pravno lice, državni organ ili institucija, za gašenje početnog požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom u tim građevinama i prostorima, upotrebom opreme, uređaja i drugih sredstava za gašenje početnog požara, u svrhu osposobljavanja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

(3) Obuka zaposlenika provodi se najmanje jednom u dvije godine, prema ovom programu.

(4) Obavezi obuke, u smislu ovog programa ne podliježu:

- lica koja se profesionalno bave poslovima zaštite od požara,
- lica osposobljena za dobrovoljne vatrogasce,
- zaposlenici stariji od 60 godina (muškarci), odnosno 55 godina (žene)
- lica mlađa od 15 godina života.

II - SADRŽAJ I NOSIOCI OBUKE

A) Sadržaj plana obuke

(5) Nosilac izvođenja obuke iz tač. (9) i (11) ovog programa, dužan je sačiniti plan obuke zaposlenika u oblasti zaštite od požara (u daljem tekstu: plan obuke), u pravnom licu, državnom organu ili drugoj instituciji.

(6) Osposobljavanje je potrebno prilagoditi dobi polaznika, prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i specifičnostima sredine u kojoj žive ili rade.

(7) Plan obuke, sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela i traje najmanje četiri školska časa, od čega dva časa teoretske i dva časa praktične obuke.

(8) Obuka se provodi u grupama od maksimalno 30 zaposlenika.

(9) Teoretski dio obuke, obuhvata sljedeće tematske cjeline:

a) Prava i obaveze zaposlenika iz oblasti zaštite od požara u pravnom licu, državnom organu ili drugoj instituciji, u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima:

- zakonske odredbe,
- opšti akt (pravilnik zaštite od požara),
- plan zaštite od požara.

b) Osnovni pojmovi o gorenju i gašenju požara:

- definicija gorenja, požara i eksplozija,
- uslovi za nastanak požara,
- mehanizam gorenja zapaljivih materija,
- vrste gorenja (potpuno i nepotpuno gorenje),
- produkti gorenja,
- posebne opasnosti od požara,
- osnove gašenja požara.

c) Podjela zapaljivih materija u klase požara (A,B,C,D,E),

d) Sredstva za gašenje požara:

- izbor sredstava za gašenje požara prema klasi požara (voda, pjena, prah, CO₂,
- priručna i druga sredstva za gašenje).

e) Požarne opasnosti u građevinama i mjere zaštite od požara:

- uzroci nastanka požara,
- uslovi za širenje požara,
- mjere zaštite od požara,

f) Uređaji i oprema za gašenje požara u građevinama:

- prenosni i prevozni aparati za gašenje početnog požara;
- hidranti i oprema za gašenje vodom,
- sistemi aktivne zaštite od požara.

g) Postupci nakon dojave požara:

- radnje koje se preduzimaju nakon uočavanja početnog požara ili dojave požara,
- radnje koje se preduzimaju u slučaju požara većeg od početnog,
- evakuacija ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

(10) Izvođač obuke dužan je u okviru tematskih cjelina iz tačke (9) ovog programa, detaljnije obraditi raspoloživu opremu, uređaje i sredstva za gašenje požara u objektima i prostorima u kojima lica koja se osposobljavaju žive i rade, kao i konkretne požarne opasnosti i mjere zaštite od požara u toj sredini.

(11) U okviru teoretskog dijela, planom obuke može se predvidjeti i prikazivanje obrazovnog filma iz oblasti zaštite od požara.

(12) Praktični dio obuke, sadrži:

a) Pokaznu vježbu, koja obuhvata način aktiviranja prenosnih aparata za gašenje početnog požara i hidranata, te gašenje požara "klase B" u vanjskom prostoru, upotrebom sredstava i opreme iz tačke (9) podtač. c) i e) ovog programa, koja se izvodi od strane stručnih lica iz tač. (20) i (21) ovog programa.

b) Praktičnu vježbu aktiviranja prenosnih aparata za gašenje početnog požara i hidranata od strane zaposlenika, pod nadzorom nosilaca izvođenja obuke.

(B) Nosioци obuke

(13) Nosilac izvođenja obuke je pravno lice, državni organ i druga institucija.

(14) Obuku mogu samostalno da organizuju i provode pravna lica i državni organi, u skladu sa članom 128. stav 4. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 64/09 - u daljem tekstu: Zakon).

(15) Ukoliko pravna lica, državni organi i druge institucije nemaju određeno zaposleno lice zaduženo za provođenje mjera zaštite od požara, u tom slučaju, provođenje obuke mogu povjeriti:

- pravnom licu koje je registrovano za djelatnost zaštite od požara i koje ima ovlaštenje nadležnog organa da ispunjava uslove za izvođenje obuke,
- dobrovoljnom vatrogasnom društvu ukoliko se statutom dobrovoljnog vatrogasnog društva utvrde poslovi osposobljavanja iz člana 81. stav 2. Zakona i ako ima ovlaštenje da ispunjava uslove za izvođenje obuke propisane članom 128. stav 4. Zakona.

(16) Nosilac izvođenja obuke i izvođač obuke, dužni su obezbijediti:

- odgovarajuću prostoriju u kojoj će se izvoditi teoretski dio obuke (učionica ili drugi pogodan prostor u kojem svaki učesnik ima stolicu i sto za pisanje), odnosno vanjski prostor za izvođenje praktičnog dijela obuke,
- prenosne aparate za gašenje početnog požara (tipa "S" i tipa "CO₂"),
- hidrantsku opremu (crijevo, mlaznica i dr.),
- cilindričnu metalnu posudu prečnika 1 m i minimalne visine 15 cm,
- ostala materijalno-tehnička sredstva potrebna za izvođenje obuke (tečno gorivo, uređaj za projekciju obrazovnog filma iz oblasti zaštite od požara i drugo).

(17) Nosilac izvođenja obuke, obavezan je voditi evidenciju o zaposlenicima koji su prošli obuku u pravnom licu, državnom organu ili drugoj instituciji.

(18) Troškove organizovanja i provođenja obuke vrši pravno lice, državni organ i druga institucija u kojima je zaposlenik u radnom odnosu.

(19) Evidencija iz tačke (18) sadrži slijedeće podatke:

- ime, očevo ime i prezime zaposlenika,
- dan, mjesec, godina i mjesto rođenja,
- JMBG,
- naziv pravnog lica koje upućuje polaznika na osposobljavanje,
- broj uvjerenja i datum osposobljavanja.

III - IZVOĐENJE OBUKE

(20) Izvođenje obuke prema planu obuke, realizuje se angažovanjem najmanje dva stručna lica, od kojih jedno provodi teoretski, a drugo praktični dio obuke.

(21) Stručno lice, koje provodi teoretski dio obuke i nadzor nad izvođenjem praktičnog dijela obuke, mora imati završen VII stepen stručne spreme iz oblasti zaštite od požara, bezbjednosti ili odgovarajućih prirodnih i tehničkih struka i najmanje tri godine radnog iskustva u obavljanju djelatnosti zaštite od požara.

(22) Stručno lice koje provodi praktični dio obuke, mora imati najmanje srednju stručnu spremu tehničkog smjera i položen ispit za protivpožarnu zaštitu ili ispit za lica koja neposredno obavljaju poslove ispitivanja, servisiranja i održavanja aparata.

(23) Pravno lice, državni organ i druga institucija za provođenje praktičnog dijela obuke, može angažovati i drugo stručno lice koje ispunjava uslove iz tačke (22) ovog programa.

(24) Za provođenje obuke, prema ovom programu, odgovoran je rukovodilac pravnog lica, državnog organa i druge institucije.

IV - TESTIRANJE ZAPOSLENIKA U OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

(25) Nakon provedene obuke prema planu obuke, organizuje se pismeno testiranje.

(26) Test provjere znanja zaposlenika u oblasti zaštite od požara, sadrži najmanje 25 pitanja koja pripremaju izvođači obuke, u skladu sa ovim programom.

(27) Pitanja se postavljaju na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(28) Za svako pitanje u testu ponuđena su dva do četiri opsijska odgovora.

(29) Prilikom rješavanja testa, zaposlenik odgovara na svako pojedinačno pitanje, označavanjem samo jednog od ponuđenih opsijskih odgovora.

(30) Vrijeme za rješavanje testa, iznosi najduže 45 minuta.

(31) Zaposlenik je položio test i ocjenjuje se ocjenom "zadovoljava", ako tačno odgovori na najmanje dvije trećine postavljenih pitanja.

(32) Zaposlenik koji nije tačno odgovorio na najmanje dvije trećine postavljenih pitanja, ocjenjuje se ocjenom "ne zadovoljava" i dužan je pristupiti usmenoj provjeri znanja.

(33) Za zaposlenike koji ne pohađaju obuku i ne zadovolje na usmenoj provjeri znanja, pravno lice, državni organ ili druga institucija dužna je u roku od tri mjeseca organizovati ponovnu, odnosno dopunsku obuku i provjeru znanja. Ako zaposlenik i u ponovnoj obuci i testiranju ne položi test, u roku od 30 dana, obezbijediće mu se ponovno izvođenje obuke i provjera znanja, ali na teret zaposlenika.

(34) Izvođač obuke, dužan je sačiniti zapisnik o provedenoj obuci zaposlenika u pravnom licu, državnom organu ili drugoj instituciji i dostaviti ga nosiocu obuke.

(35) Zapisnik sadrži:

- mjesto i vrijeme izvođenja obuke,
- podatke o izvođačima obuke (ime i prezime, stručna sprema i zvanje),
- tematske cjeline obrađene kroz obuku,
- broj prisutnih zaposlenika na obuci,
- rezultati testiranja,
- zaključak o uspješnosti provedene obuke,
- potpisi izvođača obuke.

(36) U prilogu zapisnika obavezno se prilaže spisak zaposlenika koji su ocijenjeni ocjenom "zadovoljava", zaposlenika koji su ocijenjeni ocjenom "ne zadovoljava", odnosno zaposlenika koji nisu pristupili usmenoj provjeri znanja.

(37) Ukoliko zaposlenik odbije prisustvo na obuci i testiranju, čini povredu službene dužnosti i podliježe disciplinskoj odgovornosti za povrede službene dužnosti.

V - ZAVRŠNE ODREDBE

(38) Nosioци izvođenja obuke, dužni su u roku od tri mjeseca od dana donošenja ovog programa, uskladiti svoje planove obuke sa odredbama ovog programa.

(39) Nadzor nad provođenjem ovog programa vrši Federalna uprava civilne zaštite.

(40) Ovaj program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Ovim Programom je propisana obaveza obuke zaposlenika koja se mora provoditi najmanje jednom u dvije godine. Obuku mogu provoditi pravna lica, državni organi i druge institucije koje imaju određeno zaposleno lice zaduženo za provođenje mjera zaštite od požara za svoje potrebe, a ukoliko nemaju takvo lice provođenje obuke mogu povjeriti pravnom licu koje je registrovano za djelatnost zaštite od požara i koje ima ovlaštenje nadležnog organa da ispunjava uslove za izvođenje obuke. Nadležni organ koji izdaje takvo ovlaštenje je Kantonalna uprava civilne zaštite.

Izvođenje obuke vrše najmanje dva stručna lica, od kojih jedno mora imati visoku stručnu spremu i izvoditi teoretsku obuku, a drugo lice srednju stručnu spremu i izvoditi praktičnu obuku. Obuka se izvodi prema planu obuke zaposlenika iz oblasti zaštite od požara, koji mora biti sačinjen od tema koja su propisana ovim Programom.

